

Na základě rozhodnutí okresní politické správy, jímž bylo ve prospěch těžířstva vysloveno vyvlastnění pozemků, domáhalo se těžířstvo na soudě, by bylo dle §§ 349 a 351 ex. ř. uvedeno do držby vyvlastněných pozemků. Soud první stolice exekuci povolil. Rekurní soud návrh zamítl z těchto důvodů: Rozhodnutí okresní politické správy není exekučním titulem ve smyslu exekučního řádu, jmenovitě není exekučním titulem dle čís. 10 § 1 ex. ř. Dle tohoto ustanovení jsou rozhodnutí o soukromoprávních nárocích, vydaná úřady správními, pouze tehdy exekučními tituly, byla-li exekuce zákonným předpisem výslovně přenechána soudům. Není však zákonného ustanovení, dle něhož by nález správního úřadu o takovém vyvlastnění, o jaké tu jde, byl vykonatelným soudní exekucí. Ostatně nehodí se předpisy §§ 349 a 351 ex. ř. k nucenému vymáhání vyvlastnění, a v nedostatku příslušných předpisů dlužno shledávati další důvod proto, že zákon nezamýšlel pověřiti soudy výkonem vyvlastnění. Soud první stolice překročil tudíž hranice své působnosti a rozhodoval o záležitosti, jež jest odňata řádným soudům. Bylo proto napadené usnesení dle § 42 j. n. zrušiti pro zmatečnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Exekuční návrh těžířstva zakládá se na rozhodnutí politické okresní správy, jímž bylo ve prospěch těžířstva vysloveno vyvlastnění pozemků. Rozhodnutí toto vydáno bylo dle § 102 hor. zák., ale mínění, projevené těžířstvem v dovolacím rekursu, že jest užiti předpisu § 232 hor. zák. o eventuelním výkonu nálezu cestou soudní, nelze přisvědčiti, poněvadž předpokladů pro soudní řízení dle tohoto § 232 hor. zák. a § 117 prováděcího nařízení k hor. zák. zde není. Jednak totiž nebylo ono rozhodnutí vydáno úřadem horním, nýbrž politickým, jednak nejde o případ podle třetího odstavce § 117 prov. nař. k hornímu zákonu. Vzhledem na ustanovení § 35 zákona vyvlastňovacího ze dne 18. února 1878 čís. 30 ř. zák., dle něhož nucený výkon vyvlastňovacích nálezů přísluší úřadům politickým, vyslovil tedy soud rekursní právem, že rozhodnutí politické okresní správy, na němž exekuční návrh se zakládá, není titulem exekučním ve smyslu exekučního řádu vůbec a podle § 1 čís. 10 ex. ř. zvlášť.

Čís. 545.

Dlužník může domáhat se nejen odkladu, nýbrž i zrušení exekuce pro nárok, závislý na vzájemném plnění vymáhajícího věřitele, není-li tento se své strany s to, by poskytl vzájemné plnění.

(Rozh. ze dne 15. června 1920, Rv I 226/20.)

Právoplatným rozsudkem bylo uznáno, že Karel E. jest povinen zaplatiti Antonínu M. 2.400 K proti tomu, že Antonín M. vydá 120 pytlů, jež byl k poukazu Karla E. obdržel. Pytle, o něž tu jde, koupil před tím Karel E. od Rudolfa B-a. Na základě zmíněného rozsudku povolena byla Antonínu M-ovi proti Karlu E-ovi exekuce ku vydobytí 2.400 K zájmem a prodejem svršků dlužníkůvých proti odevzdání 120 pytlů Antonínem M. Karlu

E-ovi. Při exekuci nabídl sice Antonín M. Karlu E-ovi pytle, Karel E. jich však nepřijal proto, že nebyly totožny s těmi, jež on M-ovi dodal. Karel E. domáhal se pak žalobou dle § 35 ex. ř., by uznáno bylo, že exekuční nárok zanikl, a by exekuce byla zrušena. *Procesní soud prvního st. l. i c e* žalobu zamítl. *Důvody:* Nesporno, že Karel E. byl odsouzen zaplatiti Antonínu M-ovi 2400 K proti tomu, že mu tento vydá 120 pytlů. V rozsudku tom není uvedeno, jaké pytle to musí býti, není tam zejména stanoveno, že pytle ty musí pocházeti od Rudolfa B-a, a jakou kvalitu mají míti. Poněvadž pak pytle jsou zbožím zastupitelným, je přípustno, aby Antonín M. plnil pytle jiné, nežli obdržel od Rudolfa B-a, jen když budou bezvadné a budou k řádnému užívání (§ 922 a násl. obč. zák.). Byť i tedy bylo nesporno mezi stranami, že Antonín M. k poukazu Karla E-a obdržel pytle od Rudolfa B-a, nemůže Karel E., když si nevymohl příslušné stylisace rozsudku, žádati v řízení exekučním, aby Antonín M. plnil pytle právě od B-a pocházející, když rozsudkem k tomu povinným uznán nebyl. Než i kdyby byl povinen Antonín M. plniti Karlu E-ovi právě pytle, od Rudolfa B-a pocházející, a Antonín M. by pytle takové plniti nemohl, anebo plniti nechtěl, nebylo by lze vyhověti žalobní prosbě, neboť neplněním vzájemné povinnosti při obaplném závazku nezaniká ještě obligace sama (§ 1411 a násl. obč. zák.), nýbrž nastává pouze odklad ve splatnosti, takže odpůrci přísluší pouze obrana nesplnění smlouvy dle § 1052 obč. zák., nikoliv však obrana zániku vymáhané pohledávky a může tudíž obranou tou docíliti pouze odklad výkonu exekuce dle §u 42 čís. 4 ex. ř. Karel E. nežaluje však, by bylo uznáno právem, že nastala okolnost, jež exekuci odkládá neb staví, nýbrž žádá, by bylo uznáno, že rozsudečný nárok zanikl a by proto byla exekuce zrušena. V tom směru není však žalobní nárok odůvodněn. *Odvolací soud* rozsudek potvrdil. *Důvody:* Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že by, ježto pytle jsou zbožím zastupitelným, bylo v tomto případě přípustno, by žalovaný plnil pytle jiné, než jaké obdržel od Rudolfa B-a, jen když budou bezvadné a budou k řádnému užívání, a že, byť i bylo mezi stranami nesporno, že Antonín M. k poukazu Karla E-a obdržel pytle od Rudolfa B-a, nemůže Karel E., když si nevymohl příslušné stylisace rozsudku, žádati v řízení exekučním, by Antonín M. plnil právě pytl od B-a pocházející, když M. rozsudkem k tomu povinným uznán nebyl. Neboť právě, že je mezi stranami nesporno, že žalovaný obdržel od žalobce pytle pocházející od firmy Rudolf B., jest povinností žalovaného, by, když žalobce odsouzen byl zaplatiti 2.400 K poskytnutých mu zálohou na půjčených 120 pytlů, proti tomu, že žalovaný mu vrátí pytle, má žalobce po názoru soudu odvolacího, třeba to v rozsudku, sloužícím za exekuční titul výslovně uvedeno nebylo, oproti žalovanému nárok na vrácení těch pytlů, které byl žalovanému prostřednictvím firmy Rudolf B. odevzdal, a to v tom stavu, v jakém mu odevzdány byly a není povinen přijati jiné, byť i byly bezvadné a k řádnému užívání se hodily. Nicméně neshledal odvolací soud odvolání odůvodněným. Žalobce opírá žalobní nárok o to, že žalovaný, isa povinen dle zmíněného již rozsudku ku plnění, na vzájem neplnil a neplní svého závazku, ježto pytle, které mu nabízel, nepocházejí od firmy Rudolf B., jsouce velmi chatrné a daleko horší jakosti a proto jiné, nežli jaké on mu byl odevzdal, a že se zároveň žalovaný vyjádřil, že jiných pytlů nemá a plniti nebude. Žalobce není však v právu. Neboť, i když žalovaný ne-

vyhověl své povinnosti ku vzájemnému plnění, nabídnuv žalobci dle jeho tvrzení pytle jiné, než jaké byl od něho přijal, nezaniká tím nárok žalovaného na žalobcovo plnění (§ 1411 obč. zák. a násl.), nýbrž nastává pouze odklad tohoto plnění. Žalobce může odepřít plnění až do uskutečnění nebo zajištění vzájemného plnění se strany žalovaného (§ 1052 obč. zák.). Proto také právem neuznal prvý soudce na důkaz nabídnutý od žalobce svědkem Rudolfem B-em o jakosti pytlů, žalovaným svědku nabízených, poněvadž, i kdyby skutečně bylo prokázáno, že pytle byly horší jakosti, nežli jaké byly žalovanému odevzdány, neměla by okolnost ta pro spor významu. Pak ale nelze tvrditi, že, když se tak nestalo, zůstalo řízení neúplným, a je výtku odvolatelova, v tom směru rozsudku prvního soudu činěná, bezdůvodnou. V prohlášení žalovaného, že jiných pytlů nemá a plniti nebude, nelze ještě nikterak spatřovati, že by žalovaný vůbec odepřel vzájemné plnění žalobci a tím se nároku svého oproti němu vzdal. Není přece sporu, že žalovaný pytle žalobci nabízel, a strany rozcházejí se jen v tom, že dle tvrzení žalobce nabízel mu žalovaný pytle jiné, nežli byl od něho přijal, žalovaný dle svého tvrzení pak nabízel žalobci jen ty pytle, které mu tento prostřednictvím firmy Rudolf B. odevzdal, tedy pytle správné. I když tedy žalovaný prohlásil, že jiných pytlů nemá a plniti nebude, nemůže prohlášení to míti jiného smyslu, než že chtěl tím naznačiti, že jiných pytlů, nežli jaké žalobci nabízí, od tohoto neobdržel a nemá. Vzhledem k uvedenému nemůže žalobce domáhati se žalobou uznání zániku nároku žalovaného na zaplacení 2.400 K s přísl., nýbrž může vymoci si jen odklad exekuce dle § 42 čís. 4 ex. ř. a proto prvý soudce, zamítнув žalobu jako neodůvodněnou, posoudil věc i po stránce právní správně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zcela správně odvolací soud — odchýliv se v tom směru od názoru soudu prvního — vyložil, že a proč Karel E. má — třebaže to v dotčeném rozsudku nebylo výslovně uvedeno — proti Antonínu M-ovi nárok na vrácení těch pytlů, které odevzdal Antonínu M-ovi prostřednictvím firmy Rudolf B., a to v tom stavu, v jakém M-ovi byly odevzdány, a že není povinen přijati pytle jiné, i kdyby byly bezvadné a hodily se k řádnému užívání. Žalobce Karel E. v nynějším sporu tvrdil a dokazoval, že žalovaný Antonín M. nabízel mu jako vzájemné plnění pytle, které byly velmi chatrné a mnohem horší jakosti než ty, které mu odevzdal, a které žalovaný měl proti zaplacení 2400 K s přísl. vrátiti, tedy pytle zcela jiné, a že prohlásil, že jiných pytlů n e d á, poněvadž j i c h n e m á. Neprávem soud odvolací ve shodě se soudem stolice své pokládá za to, že, i kdyby tomu bylo tak, jak žalobce tvrdí, mohl by tento podle § 42 čís. 4 ex. ř. žádati pouze za odložení exekuce. Ježto se tu jedná o exekuci pro nárok, který jest závislým na vzájemném plnění vymáhajícího věřitele (žalovaného), jež z ruky do ruky státi se má, měl žalobce ovšem p r á v o, navrhnouti dle § 42 čís. 4 ex. ř. odložení exekuce, jakmile žalovaný ani nevykonal povinného plnění vzájemného ani nebyl hotov je provésti nebo zajistiti. Ale žalobce nemusí se spokojiti s takovýmto odložením exekuce,

které má přece jen ráz prozatímního opatření formálního a nevylučuje nikterak uplatňování dále jdoucích práv hmotných. Tvrzením, že žalovaný Antonín M. po vzniku titulu exekučního nejen nevykonal vzájemného plnění, nýbrž i dokonce prohlásil, že nemůže ho vykonati, — vznesl žalobce, opíraje se o skutečnosti, nastavší po rozsudku, námitku dle § 35 ex. ř., která směřuje proti nároku, pro kterýž exekuce byla povolena, a kdyby oprávněna byla, rušila by tento nárok, což by pak dle posledního odstavce § 35 ex. ř. mělo v zápětí zrušení povolené exekuce. Neboť nelze důvodně pochybovati, že kdyby žalovanému — z důvodů jakýchkoliv — nebylo možno vrátiti těch 120 pytlů, na jichž vydání byl závislým učiněn jeho nárok na zaplacení 2400 K, nemohl by podle zásady v §§ 1052, 1062 obč. zák., 367 odst. 2 ex. ř. vyslovené nejen zatím, nýbrž vůbec na žalobci požadovati 2400 K s přísl., následkem čehož by ovšem pominuly vzájemné požadavky a závazky obou stran v rozsudku stanovené. Pouhým odložením exekuce nebylo by v tomto případě žalobci poslouženo. Máť žalobce zajisté živý a oprávněný zájem na tom, aby jeho věci nezůstaly na dobu nedozírnou zabaveny — třebaže exekuce byla odložena, — nýbrž aby bylo rozhodnutno, má-li povolená a vykonaná exekuce býti v platnosti zachována či zrušena. Dlužno tedy uznati, že kdyby bylo pravdivým tvrzení žalobcovu, že žalovaný Antonín M. po vzniku titulu exekučního nejen nevykonal vzájemného plnění, nýbrž i dokonce prohlásil, že nemůže ho vykonati, byla by žaloba podle § 35 ex. ř. vznesená odůvodněna. Ač tedy výtka nesprávného posouzení právního jest oprávněna, nelze přece vyhověti žalobcovu dovolání. Okolnosti výše naznačené a jako rozhodující uznané zůstaly sporny, ježto žalovaný je popřel a proti důkazu žalobcem vedenému nabízel protidůkazy o opaku. Soud stolice prvé nepřipustil vůbec žádného důkazu. Hledíc k tomu, co bylo vyloženo, žalobce právem v odvolání vytýkal neúplnost řízení. Soud odvolací nehleděl k této výtce i zůstalo tedy také odvolací řízení neúplným. Chtěl-li žalobce v řízení dovolacím dodělati se úspěchu, měl tudíž uplatniti dovolací důvod § 503 č. 2 c. ř. s. a učiniti návrh dovolací, aby rozsudek soudu odvolacího byl zrušen a věc vrácena k novému projednání a rozsouzení do stolice druhé po případě první. Jen za těchto předpokladů a v tom směru byl by soud dovolací, — nemoha pro nedostatek potřebných zjištění skutkových rozhodnouti ve věci samé — s to býval vyhověti žalobcovu dovolání. Nezachovav se způsobem svrchu naznačeným musí žalobce sám sobě přičítati, že jeho dovolání mine se s úspěchem.

Čís. 546.

Při ukládání peněz na běžný účet děje se placení ukladatelovými dlužníky u přejímatele peněz na ukladatelovo nebezpečí.

Dokud nebylo saldo uznáno, podrží při ukládání peněz na běžný účet jednotlivé položky svou právní a hospodářskou povahu.

(Rozh. ze dne 15. června 1920, Rv I 271/20.)

Obchodní spojení žalující firmy (v Děčíně) se žalovanou bankou (v Ústí n. L.) spočívalo v tom, že žalobkyně, neb i osoby třetí pro ni činily u žalované vklad, že žalovaná vklady neboli úhradu zúrokovala, žalobkyně